



**Coimisiún na Scrúduithe Stáit**  
**State Examinations Commission**

**Leaving Certificate 2023**

**Marking Scheme**

**Hungarian**

**Higher Level**

## **Note to teachers and students on the use of published marking schemes**

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

## **Future Marking Schemes**

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION 2023

HUNGARIAN HIGHER LEVEL

MAGYAR NYELVŰ MEGOLDÓKULCS

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszoljon a következő kérdésekre!

1. a, Magyarázza meg, mit jelent a „szétszálaz” kifejezés! (1 pont)  
*Az 1. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „szétszálaz” azt jelenti, hogy szétválogat, külön részekre bont vagy oszt valamit.*

b, Magyarázza meg, mit jelent a „nagyot fusson” kifejezés! (1 pont)  
*A 2. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „nagyot fusson” kifejezés azt jelenti, hogy nagy sikere legyen.*

c, Magyarázza meg, mit jelent az „autonóm” kifejezés! (1 pont)  
*A 4. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: az „autonóm” szó azt jelenti, hogy önálló, független.*

d, Magyarázza meg, mit jelent a „tabu” kifejezés! (1 pont)  
*Az 5. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „tabu” kifejezés azt jelenti, hogy tiltott, érinthetetlen dolog. Valami, amiről nem illik beszélni.*

e, Magyarázza meg, mit jelent a „debütálás” kifejezés! (1 pont)  
*A 6. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „debütálás” kifejezés azt jelenti, hogy a nyilvánosság előtt bemutatkozik.*

2. A felmérések szerint kik vannak az olvasók között többségben? (5 pont)  
*Válasz a 4. bekezdésben: A felmérések általában azt mutatják, hogy az olvasók között többségben vannak a nők.*

3. Miért mondhatjuk, hogy a mai kamaszoknál sokkal erőteljesebben fejeződik ki a rajongás? (5 pont)  
*Válasz a 3. bekezdésben: Azért mondhatjuk, hogy a mai kamaszoknál sokkal erőteljesebben fejeződik ki a rajongás, mert naprakészek kedvenc könyveik és szerzőik külföldi megjelenéseit illetően, mert a neten szorosan követik azokat: jóval gyakrabban vesznek elő angol nyelvű köteteket, megkeresik a művet vagy a folytatását is angolul, valamint abban a tekintetben is, hogy tudják az új kötetről, hogy az mikor fog megjelenni.*

4. Miért nyer(hetet)t teret Magyarországon is a problémaorientált ifjúsági irodalom napjainkban? (5 pont)

*Válasz az 5. bekezdésben:* Napjainkra az érzékenyítő, problémaorientált ifjúsági irodalom Magyarországon is teret nyert, mert a fiataloknak szóló fantasykben, krimikben vagy lányregényekben a kibeszélendő problémák is helyet kapnak, beszélnek bennük a tabukról, hogy ha a gyerek életében valami frusztráló dolog történik, tudjon hova fordulni válaszokért, támogatásért, mert problémák sajnos minden gyerek életében vannak. Egy nehéz esemény után segíteni tud a probléma feldolgozásában a megfelelő, a témát bátran bemutató mű. Ugyanígy tud segíteni egy megfelelő könyv a lelki terhet jelentő kirekesztettség esetében is: megmutatja, hogy nem vagyunk egyedül”. És egyre népszerűbbek az önsegítő könyvek is.

**5.** A cikk szerzője azt állítja, hogy olvasnak ők (a Z generáció) csak talán máshogy. A szöveg alapján magyarázza meg ezt az állítást, illetve fejtse ki véleményét, egyetért-e ezzel vagy sem! **(5 pont)**

*A szöveg 2. bekezdése alapján adott válasz:* A cikk szerzője azt állítja, hogy a Z generáció olvas, csak máshogy, mert a TikTok-kultúra, a Netflix, az Insta-sztorik, a folyamatos online jelenlét megváltoztathatják az olvasási szokásaikat, például úgy, hogy talán jobban értékelik a rövidebb olvasmányokat. Illetve évtizedek óta tapasztalható, hogy az ifjúsági irodalmi szövegeket „átírta” a mozgókép. Többek között már J. K. Rowling is „filmszerűen” fogalmazta meg a Harry Potter könyvsorozatát. „Az utóbbi évtizedekben pedig láthatóan teljesen máshogy írnak az ifjúsági szerzők: szituációkban gondolkodnak, jelenetезnek, szinte filmes dramaturgiával dolgoznak. Innen már csak kis lépés, hogy a szövegek még rövidebbek, még eseménydúsabbak legyenek”. A digitális tartalmak jelentősen befolyásolják a kamasz olvasók választásait, vagyis például egy számítógépes játékból készült Netflix-széria könyves adaptációjának jó esélye van arra, hogy nagyot fusson a fiatalok körében. Az Éhezők viadala, az Alkonyat-saga esetében például egymást erősítették a könyvek és a belőlük készült filmes adaptációk. Igen, egyetérték ezzel, mert... vagy Nem, nem értek egyet, mert... vagy részben értek egyet, mert ....

**6.** Dóka Péter azt állítja, hogy a Harry Potter nemcsak remek könyvsorozat, hanem a modern gyerekirodalom kezdőpontja is, új korszak nyitánya. A szöveg alapján magyarázza meg ezt az állítást, illetve fejtse ki véleményét, egyetért-e ezzel vagy sem! **(5 pont)**

*A szöveg 7. bekezdése alapján adott válasz:* Dóka Péter azért állítja, hogy a Harry Potter nemcsak remek könyvsorozat, hanem a modern gyerekirodalom kezdőpontja is, új korszak nyitánya, mert korszakhatárt jelölt: A, J. K. Rowling is „filmszerűen” fogalmazta meg a Harry Potter könyvsorozatát. B, Még mindig a varázslóiskola berkeiben játszódó könyvsorozat a jelenlegi ifjúsági irodalom viszonyítási pontja. A Harry Potter-könyvek egy teljes generáció számára bizonyultak „kapudrognak” az olvasáshoz. C, A Harry Potterrel kezdődött az, hogy a fiatalokban is megnőtt a vágy a romantika iránt, így feléledt ez a korstílus. Megjelent a gótikus regény (lásd: Alkonyat), megjelentek az alternatív történelmi regények, a varázslós történetek. És, mint a romantikában általában, ismét nagyon nagy szerepük lett a történetekben az egyéniségeknek, akik képesek megváltoztatni a világot. Igen, egyetérték ezzel, mert... vagy Nem, nem értek egyet, mert... vagy részben értek egyet, mert ...

A II. és III. részben elérhető pontok az alábbi szempontok szerint oszlanak meg:

1. **Megértés** – A válaszadó megérti a kérdéseket, és tudja, miként válaszoljon rájuk. – **30%**
2. **A válasz koherenciája** – A válaszadó releváns és megfelelő ismeretanyagot használ jól strukturálva és világosan kifejtve. – **30%**
3. **Nyelvi képesség** – A válaszadó nyelvhasználatában megfelelően kompetens ahhoz, hogy tisztán és összefüggően kifejtse nézeteit. – **30%**
4. **Nyelvhelyesség** – Nyelvi és helyesírási szabályok. – **10%**

## II. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

### Kommentár (min. 100, max. 150 szóban)

Kommentálja a szöveg alapján a 2. bekezdés alábbi mondatát minimum 100, maximum 150 szóban!

„Az általunk megkérdezett könyves szakemberek egyike sem fél attól, hogy elveszítené olvasói közül a Z generációt (a 2000 és 2010 között születetteket)”

A minimum 100, maximum 150 szóban tisztán, érthetően kifejtett, szövegen alapuló saját vélemény.

#### *Lehetséges irányok:*

- az egyes gyermek- és ifjúsági irodalmi kötetekből egyre többet nyomnak, a gyerekkönyvpiac dinamikusan fejlődő üzletág (1. bk);
- olvasnak ők, csak máshogy: jobban értékelik a rövidebb olvasmányokat, ha a szövegek még rövidebbek, még eseménydúsabbak, a digitális tartalmak jelentősen befolyásolják a kamasz olvasók választásait (azaz ha egy számítógépes játékból készül Netflix-sorozat vagy könyves adaptáció) (2. bk);
- jóval gyakrabban vesznek elő angol nyelvű köteteket: ha megtetszik nekik valami a magyar fordításban, akkor gyakran megkeresik azt vagy a folytatást is angolul (3. bk);
- találhatnak példaképeket vagy tabukra és kibeszélendő problémákra válaszokat a könyvekben, van hova fordulniuk válaszokért, támogatásért, ismét nagy szerepük lett a történetekben az egyéniségeknek, akik képesek megváltoztatni a világot (4., 5. és 7. bk);
- a mai kor annyira technicizált, hogy a fiatalokban is megnőtt a vágy a romantika iránt, azaz népszerű olvasmányok az alternatív történelmi regények, a varázslós történetek vagy a gótikus regény (7. bk)

### III. RÉSZ

(40 pont / 100 pont)

#### Esszé

Tisztán, érthetően és világosan megírt esszé.

#### 1. lehetőség

Olvasás közben az lehetsz, aki csak akarsz. (Amy Harmon)

Egyéni válasz minimum 300 szóban.

vagy

#### 2. lehetőség

„A legtöbb technikai vívmány azért jött létre, hogy a mi életünk jobb legyen. Csakhogy a technikai vívmányok túlnőnek rajtunk, ők kezdenek használni minket.”  
(Alföldi Róbert)

Egyéni válasz minimum 300 szóban.



